

Au MUCÈM, la cultura e la lenga s'en foton...

© J. Ubaud - 2014

Visitèri donc lo MUCÈM de Marselha, Musèu dei Civilizacions d'Euròpa e Mediterranèa e sa galariá de la Mediterranèa que, çò ditz lo tèxte oficiau, « *engatja lo visitaire dins una descoberta dei grandei caracteristicas dei civilizacions mediterranèas rapòrt ais autrei bacins de civilizacions. S'afranquissent d'un apròche purament geografic ò istoric, assaja puslèu de mostrar lei trachs de personalitat singulars dei culturas nascudas sus lo contorn mediterranèu. Porgís un esclaratge quora arqueologic, quora etnologic, quora artistic, sus de fachs de civilizacions (...) sens jamai pretendre a l'exhaustivitat* ». Segur que sus solament 1500 m², l'exhaustivitat es dificila, mai lo tèxte sembla fach per se desdoanar a l'avança... d'una indigéncia possibla rapòrt a l'espaci gigantàs descrich dins lo títol dau musèu¹.

Indigéncia tras que vesedaira... La sala consagrada a l'agricultura es destinada pas mai qu'a d'escolans, tament lei comentaris son basics. Es una colleccion lisa e freja d'objèctes divers per saupicatge en provenéncia de totei lei país. E la part occitana i es redusida au minim dau minim : tenèm pasmens una part non negligibla de l'arc mediterranèu nòrd, me sembla ? Lei comentaris son sens la mendra espessor umana, culturala e linguistica (maugrat la profession de fe « *de mostrar lei trachs de personalitat singulars* », èr de galobet a destinacion deis ases). Se leis objèctes estrangiers an drech d'èstre nommats dins sa lenga (catalan, italian, arabe, etc.) e traduits puei en francés, lei d'Occitània son nommats exclusivament en francés. Cercatz l'error ! Messòrga e mesprètz afichats, un còp de mai. Avèm drech a dos mots de francitan (gargoulette mai un autre qu'ai oblidat), mai leis aïnas agricòlas per trabalhar la tèrra son qualificadas de « houe » !! Que lo qu'a, un jorn de sa vida, ausit dire « houe » a un pacan provençau ò lengadocian me fague signe ! En trenta annadas d'enquista sus lo terren, jamai l'ausiguèri un solet còp. Que siegue en occitan ò en francitan, totei dison bigòs, magau, picon, picolet, aissada, trenca, bechard, sapa, arpa, etc... segon la forma precisa e lo nombre de dents (donc en francitan sape, trenque, eissade, picoulet). Mai per nòstrei tecnocratas de la cultura, tot es de « houe » exclusivament : aquela empega ?! Tot parier per la colleccion de sonalhas d'un bergier aupenc : totei son de « cloches » ! Quora se sap lo vocabulari menimós d'aqueleis objèctes que càmbia selon la grossor, la forma, la bèstia que lo pòrta, òm se ditz que vertadierament, nos prenon per de gornaus (coma se ditz a Marselha). E « noria », l'avètz sovent ausit dire ? Ieu, ausiguèri que posaraca (pousaraque/pousarenque/pouseraque) ! Gràcia au Mucèm, saupretz que se ditz solament, exclusivament, e de tota eternitat, « noria » en Provença. Se fau pas enganar : lo refregiment s'apren pas au fach de faire dintrar dins de musèus d'objèctes agricòlas. Es l'abséncia dramatica de cultura dei conceptors qu'es solament la causa d'aquesta impostura totalament anti-scientifica. Se compararà ambe lei musèus de Corsega per exemple, a l'opausat absolut d'aquela refrigeracion vuela, e que son donc largament mai scientifics. Passi sus leis òbras d'art contemporanèas, ben dins la rega de l'art contemporanèu, es a dire lo vuege siderau que fau una explica longassa per nos explicar çò qu'a pretendudament vougut dire « l'artista ». Quant au filme sus lei paísatges mediterranèus, es una colleccion d'imatges polits segur, mai sens la mendra localizacion : agachatz mai sabètz pas qué ni onte, que ren es indicat. Agachem donc, coma una vaca vesent

¹ « Pichon fais ben ligat » ditz lo proverbi. Aicí es puslèu « Gròs fais tròp ambiçió e terriblament mau ligat ». Ò « Quau tròp abraça mal estrenh ». D'efiech, quin rapòrt entre Euròpa e Mediterranèa ? Ò una illustracion perfiecha de « dubert a la cultura deis autrei luenh luenh mai sordanha a la cultura dei gens d'aicí ».

passar un trin... Pauc pòrta l'endrech, tot es egau a tot dins la dilucion orquestrada deis especificitats.

« Houes » per lo Mucèm !!

Per nautrej, dins l'òrdre, sapa, arpa, trenca, rabassier, picoleta (en Lengadòc, Eraur)

La sala sus lei religions seriá sens remarca... non foguèsse « l'òbra d'art » expausada. Tres cubes de veire presentants d'objèctes de culte pròpris ai tres religions monoteistas s'enfàcian per illustrar lei tres cresenças. Mai un quaten cube, vuege... per illustrar l'ateisme/agnostisme ! Leis atèus son donc « gens vueges »... Preciaràn coma se deu aquesta afirmacion peremptòria de la vacuitat/viduitat supausada de sa pensada. Mai un entrecrosament de ficèlas sus un mirau, au centre dei quatre cubes, que fau agachar en vision rasanta, censat donar l'idèa de..., idèa tament lumenosa que l'ai oblidada. Coma locutritz de l'occitan, siáu segurament tròp endarreirada per comprene la prigondor de la pensada, d'autant mai que fau partida « dau cube vuege ». Coma disíá una guida ensajant d'explicar l'òbra a un grop « *a, es de l'art contemporanèu...* », amb un èr mai que sceptic. I a de qué, de tot segur.

M'esperavi que la sala sus « La Ciutadanetat » parlariá un pauquet dei Republicas de Marselha, d'Arles ... Que non, evidentament : fau pas escornar lo mite de França e de son istòria redusida a l'espaci francilian. Donc Forum grèc, Revolucion francesa, Mai 68 mai pas Republica de Marselha. M'esperavi que la sala sus lo comèrci, leis escambis, leis instruments de navegacion indispensables per lei viatges, ela au mens e de tota evidéncia, parlariá de Marselha, grand pòrt de comèrci, Marselha Pòrta de l'Orient, Marselha primera ciutat d'èstre estada definida per sa latitud gràcia au marin marselhés Pitèas, Marselha renomada per seis instruments scientifics de mesura e sei cartas... Que non, au Mucèm, Marselha existís totjorn pas e mai per lo comèrci : tota la glòria e l'espessor istorica e umana son per leis vilas estrangieras (Amalfi, Genoa, Venècia, Jerusalèm). Onte son « *lei trachs de personalitat singulars dei culturas* », de nòstra cultura ? Circulatz, aici i a ren de ren de mencionar, quin que siegue lo domeni. « Lo plen » es endacòm, « lo vuege » es aici.

En resumit lo Mucèm de Marselha censura Occitània, Marselha, e la lenga occitana. Lo censadament « musèu de la Mediterranèa » bastit a Marselha passa de la França dau nòrd per sa lenga e son istòria a l'autra riba sud de Mediterranèa, ò a sei ribas a l'èst, sens faire escala en tèrras occitanas : lei conceptors « duberts-au-monde » an segurament vergonha dei tèrras d'aicí. E pretendon pasmens faire « òbra scientifica ». Un pur produch desincarnat afrancesat, sens chuc ni muc sens gost ni gusta per tota la partida onte s'esperariá justament de gost e de gusta, sortit de la cervèla de tecnocratas de la cultura formats/formatats a París dins lo mesprètz de la província². Qu'aquesta abséncia cridanta que generalizada, es forçadament orquestrada : vesi pas d'autreis explicas.

Marselha, capitala europèa 2013 de la cultura e de l'art !
Remarcatz la dissimetria artistica dei daufins bondissents.
Tant de creaccion fa s'estavanir de bonaür de tot segur.

Mai lo musèu se pòt enorgulhir de milierats de visitors, qu'es vengut luòc de passejadas organizadas de totei lei clubs dau temps tresen de la region ... que venon donc contemplar l'abséncia totala de sa cultura, se tant qu'agan dos sòus de sens critic. Mai an vist de « houes » coma lei de son papeta : n'i a pron per lei contentar. Aquò fa resson ais adornaments de plastic esparpalhats dins la vila tota per marcar l'eveniment « Marselha capitala de la cultura 2013 » (que cultura = plastic de colors orlantas coma se ne pòt veire d'en pertot en decoracion banala per pas dire afrosa dins lei cafès brancats) e qu'ai ja denunciats dins l'article sus lei crestats vassalizats : daufins ròsas sautant dins lo bacin dau Palais Longchamp, lion violet, dromadari blu, bison (amb son ossamenta pintrat sus sa pèu), girafa, escampilhats sus lei trepadors marselhés, estampilhats

² Identicament, lo *Musèu de l'Arle antica* a transcrich a l'intrada de sa mòstra permanenta quatre vers de Mistral... solament en francés ! Paure Mistral que se deu virar e revirar dins sa tomba... Coma o deu faire en legissent lo desplegant de son musèu a Malhana qu'afortís qu'es l'autor d'un diccionari DEI lengas d'òc (donc còntra çò escrich en sota-títol de son diccionari) !! Me donèt l'escasença d'una bèla passa d'arma amb l'autor d'aquelei linhas, ancian cònse de Malhana, rabiós e grossier a plaser. Me foguèt dich tanben que d'unei responsables dau *Museon arlatenc* « n'avián son gonfle d'aquelei rafatalhas ». Encara de foncionaris de la cultura desculturats e mespresós ?

pasmens « òbras d'art que fau pas tocar » (sic) !! Ambe comentaris bilingues francés/anglés totalament abscons, enfatic e pretenciós, que me gardarai de revirar en occitan per pas embrutir ma lenga : « *Funnyzoo Marseille – Le Zébraphant – Charismatique, Emblématique, la Cité Phocéenne nous offre ses richesses. Partez à la découverte des plus beaux monuments de notre ville, en les cherchant sur le Zébraphant, drôle d'animal hybride venu d'un autre monde... Peut-être la planète « Marseille » qui sait ? – Animal fragile – Merci de respecter le travail de l'artiste – Ce site est sous haute surveillance 24h/24³* ». Vos fau gràcia de sa traduccion anglesa e deis autrei comentaris per leis autrei bèstias. Planèta c... comunicanta mai segurament. « *Bogra de cultura 2013, Putan de cultura 2013* » per parafrasar lo marselhés Victor Gelu⁴. Paura cultura nòstra mandada ais escobilhas de l'istòria ambe la benediccion de nòstres edils, crestats vassalizats, e remplaçada que tròp sovent per lo vuege siderau⁵.

Marselha, capitala europèa 2013 de la cultura e de l'art !

Remarcatz lei bidons, lei tubes (còpia deis elefants de S. Dali), lei grasilhas de proteccion de « l'òbra d'art » Brau (e son simetric Lion au luenh, lei doas bèstias de l'emblèma de Marselha).

Tant d'art per carriera fa s'estavanir de bonaür de tot segur.

³ Me vendriá pas a l'idèa de raubar lei bèstias que, e mai pagada, refusariáu de metre aquò dins mon òrt ! Lo proprietari de tota aquela plasticalha es una marca de veitura japonesa... Endacòm dins la vila, davans una ostalariá quatre estèlas, un cèrvi, mai pausat sus sei banas, patas en l'èr. Çò que càmbia tot e fa sens, bravament sens.

⁴ S'escriidèt « *Bogre d'agase, Putan d'agase* » a l'escasença de l'arribada dau gas a Marselha, que lo Gelu èra còntra lo gas, còntra lo camin de fèrre, etc.

⁵ Oblidèri... I aguèt de « cultura nòstra ». De fedas provençalas foguèron largadas per centenats sus la Cornissa... Es pas plus anar veire passar/seguir l'amontanhatge sus sei draias secularias : es l'amontanhatge que ven a vos dins un luòc ont a jamai passat. Mescladas a de cavaliers arabis, èra censat evocat lei migracions. Fa sens, bravament sens, tornar mai. Encara una incompreneson mieuna deguda a mon « cube vuege » benlèu ? Que ieu, l'auriáu comprés en plena Crau aqueste agropament, ambe lo païsatge que s'í prèsta dins un dei luòcs emblematics de l'amontanhatge, mai sus la Cornissa ?!! Paurei bèstias sus lo godron ! M'estoni que de pastres se siegon prestats a aquò.